

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry.
c/o puheenjohtaja Keijo Rantanen
Valkoseläntie 9
37120 Nokia
050 574 9064
nokianluonto@gmail.com

26.09.2024

Diaarinumero
(NOK/233/2024)

Nokian kaupunki
Kaupunkikehityspalveluiden kirjaamo
kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

ASIA Mielipide Alumiinitie 2 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Kaupunkikehityspalvelut on 12.9.2024 laittanut nähtäville Alumiinitie 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelman 15. Kuljun kaupunginosassa korttelin 67. tontilla 2. Kiinteistötunnus on 536-431-4-60. Teollisuusalueen kaavaprosessin on käynnistänyt Purso Oy ja kaavoitettava alue on yrityksen omistuksessa. (Diaarinumero: NOK/233/2024)

Asemakaavan tavoitteena on laajentaa lähitöllä olevaa teollisuusaluetta asemakaavoittamattomalle alueelle ja parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä alueelle sopivalla rakentamisella.

Asemakaavan vaikutukset mainitaan arvioitavan MRL 9 §:n, 63 §:n ja MRA 1 §:n edellyttämällä tavalla.

Lausumme Alumiinitie 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.

1. Kaavatilanne

Suunnittelualue sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen Pyhjärven-Nokianvirran-Kuloveden kulttuurimaisema-alueeseen. (MK 2007).

1.1 Maakuntakaava

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilymiseen. Alueen kytkeytyvyys seudullisille virkistysalueille ja ulkoilureiteille tulee ottaa huomioon.

1.2. Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Siuro-Linnavuori-Kulju-taajaman osayleiskaava 1985. Osayleiskaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

MRL:n mukaan asemakaavan tulee perustua yleiskaavaan. Suunnittelualueella on voimassa Siuro-Linnavuori-Kulju-taajaman osayleiskaava 1985, jossa suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alumiinitie 2:n asemakaavan valmistelussa tätä ei ole otettu huomioon. Asemakaavan suunnitelma on yleiskaavan vastainen.

Suunnittelualueelle on valmisteilla Siuro-Linnavuori-Kuljun ja Lukkila-Hautamoision osayleiskaava. Osayleiskaavassa tullaan osoittamaan asumisen, tuotannon, kaupan ja muu yhdyskunnan toimintojen sijoittelu niin, että arvokkaat luontokohteet, ekologisesti merkittävät käytävät sekä virkistysarvot ja maisema säilyvät.

Suunniteltu teollisuusrakentaminen aiheuttaa merkittäviä ympäristömuutoksia sekä menetyksiä ja haittoja vanhalle asutukselle. Tällä perusteella pidämme välttämättömänä sitä, että Alumiinitie 2:n asemakaavassa edetään MRL:n asettamassa järjestyksessä.

Pidämme nurinkurisena järjestyksenä sitä, että nykyiselle asutukselle pysyviä menetyksiä ja haittoja aiheuttava teollisuus saisi asemakaavallaan oikotien yleiskaavan ohittamiseen.

Alumiinitie 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole esitetty perusteltua syytä, miksi Alumiinitie 2:n asemakaavoitusta pitäisi kiirehtiä maankäyttö- ja rakennuslain vastaisesti. Jos tällainen menettely sallitaan, se rapauttaa MRL:n yleiskaavan ohjaavaa tavoitetta ja sisältöä.

Alla esiin tuodun perusteella vaadimme Alumiinitie 2:n asemakaavan käsittelyn pysäyttämistä, Siuro-Linnavuori-Kuljun ja Lukkila-Hautamoision osayleiskaavan hyväksymistä ja Alumiinitie 2:n asemakaavoituksen aloittamista tämän jälkeen.

1.3. Kaavoituskatsaus

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää kunnilta vuosittaisen kaavoituskatsauksen laatimista.

MRL (29.12.2006/1441)

Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä (kaavoituskatsaus). Siinä selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Kaavoituskatsauksen yhteyteen on kysynnän sitä edellyttäessä liitettävä arvio asumiseen varattujen tonttien riittävydestä.

Pidämme vakavana laiminlyöntinä sitä, että Alumiinitie 2:n asemakaavahanketta ei ole esitetty vuoden 2024 kaavoituskatsauksessa. Kaavoituskatsaus helpottaa kuntalaisten tiedon saantia tulevista kaavahankkeista. Nyt Alumiinitien asemakaavahanke tuli ympäristön asukkaille yllätyksenä. Pidämme tätä hallinnollisesti moitittavana menettelytapana.

2. Suunnittelualueen sijainti ja luonnonympäristö

Suunnittelualue rajautuu idässä ja etelässä Siuron taajaman vanhaan maatalousalueeseen ja asutukseen. Heinää kasvavien peltojen reunoilla on niittyjen kasvillisuutta. Lännessä ja luoteessa nousee Ketaravuoren geologisesti merkittävä kallioalue, joka on yksi kunnan

15:a valtakunnallisesti arvokkaasta kalliomuodostumasta. Pohjoisessa alue rajautuu komealupiinia kasvavaan maanläjitysvuoreen.

Suunnittelualueen luonto on monimuotoista. Vanhoilla pelloilla elää runsas perhos- ja muu pölyttäjälajisto. Peltojen keskellä on metsäsaareke, jossa kasvaa runsaasti haapaa, joka on metsäluonnon tärkein puulaji. Metsäsaarekkeen itäpuolella on asutukseen rajautuva kosteikko kookkaine pajuineen, hieskoivuineen ja kasvilajeineen. Kosteikko ylläpitää monipuolista eliölajistoa.

Peltojen pohjoispuolella on nimetön pyöreämuotoinen kallio jyrkkine seinämineen ja laen jäkälikköineen. Länsi-, pohjois- ja itäosasta löytyy kalliohyllyjä ja vaikuttavia lohkarieikkoja.

Kalliota ympäröi varttunut kuusivaltainen järeä puusto. Idässä ja etelässä kasvaa haapaa. Metsätalouden jälkinä etelä-, länsi- ja luoteisosassa näkyy muutamia harvennuskantoja ja nuorta taimettuvaa puustoa. Lintulajeista mainittakoon taantuva töyhtötiainen (*Lophophanes cristatus*) sekä pyy (*Tetrastes bonasia*), jotka ovat vanhan metsän ilmentäjälajeja. Kallion itäpuolella valuvan noron ympärillä kasvaa soreahiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*) ja metsälehmusta (*Tilia cordata*).

Peltojen keskellä olevan metsäsaarekkeen luontotyyppi on lehtomaista kangasta (OMT). Nimettömän kallion alarinteillä luontotyyppi on lehtomaisen kankaan ja tuoreen lehdon mosaiikkia (HeOT). Itäosan metsälehmusten ja noron ympäristössä luontotyyppi on tuoretta lehtoa. Lehtomaiset kankaat ja tuoreet lehdot ovat uhanalaisluokituksessa uhanalaisia vaarantuneita (VU) luontotyyppejä. (Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus 2018).

Kallion ylärinteillä ja kalliohyllyllä on mustikkatyyppin (MT) tuoretta kangasta. Laella ja rinteiden ruhjeilla on puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta (VT). Lakiosat ovat kuivaa kangasta jäkälikkölaikkuineen (CT). Kuivahkot kankaat ovat erittäin (EN) ja kuivat kankaat äärimmäisen uhanalaisia (CR) luontotyyppejä.

Kallion rinteillä on runsaasti tuulenkaatoina syntyneitä eri-ikäistä lahoppuuta vanhan metsän käävääkineen. Lahopuulta löytyy muun muassa ruostekääpää (*Phellinus ferrugineofuscus*) ja pohjanrypykkää (*Phlebia centrifuga*), joka on vanhojen metsien ja aarniometsien ilmentäjälaji.

Suunnittelualueella pesii monipuolinen linnusto. Metsäsaareke, nimetön kallio ja kosteikko muodostavat eliölajistolle ekologiset askelkivet idästä länteen ja etelästä pohjoiseen.

2.2. Alueen virkistysarvot

Suunnittelualue ympäristöineen on ollut siuroilaisten suosima virkistysalue jo ennen kuin virkistykseen käsite keksittiin. Alue on päivittäisessä virkistyskäytössä, siellä ulkoillaan, marjastetaan ja sienestetään. Suunniteltu rakentaminen hävittää luonnonympäristöä ja maisemaa, rajoittaa virkistyskäyttöä sekä mitätöi Ketaravuoren ja nimettömän kallion virkistysarvoa. Erityisesti Ketaravuorelta avautuva maisema tärvyytyy peruuttamattomasti.

Teollisuus lisää raskaan liikenteen haittoja ja turvallisuusriskejä ja tuo häiriötä ja melua. Teollisuusalueen ympärivuorokautinen valosaaste on epämiellyttävää ja stressaavaa ihmisille ja tuhoisaa lukuisille hämärää vaativille eliölajeille, kuten lepakoille ja pöllöille.

3. Kaavoituksen vaikutusten arviointi

Asemakaavan vaikutukset sanotaan arvioitavan MRL 9 §:n, 63 §:n ja MRA 1 §:n edellyttämällä tavalla.

MRA 1 § tarkoittaa tilannetta, jossa yleiskaava on vanhentunut tai rakentamisen vaikutukset ovat vähäiset. Alumiinitie 2:n asemakaavas suunnitelma osoittaa, että rakentamisella on merkittävät vaikutukset alueen luontoarvoihin, ympäristöön, maisemaan, asutukseen ja virkistysarvoihin.

Mikäli MRA1 § pykälää käytetään asemakaavoituksen perusteena, laki edellyttää yleiskaavan sisältövaatimusten noudattamista (MRL § 39).

39 § Yleiskaavan sisältövaatimukset

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;*
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;*
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;*
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;*
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;*
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;*
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;*
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä*
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.*

Edellä 2 momentissa tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. ([21.4.2017/230](#))

Pidämme välttämättömänä sitä, että rakentamisen vaikutukset arvioidaan sekä suunnittelualueella että sen ympäristössä.

Edellä kerrottuihin seikkoihin nähden suunnittelualueen luonto tulee inventoida asianmukaisesti. Luontoon ja ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida kattavasti.

Nokialla tarvitaan tuotantoa ja työpaikkoja. Niiden suunnittelussa ja päätöksenteossa tulee noudattaa ajantasaisen lainsäädännön määräyksiä.

Keijo Rantanen
Puheenjohtaja
SLL Nokia

Tiina Kauppi
Sihteeri
SLL Nokia